
29.12.2017

Eesti reguleeritud finantsturul tegutses 2017. aasta teises kvartalis kolm investeerimisühingut, mis tähendab, et investeerimisühingute sektor on väikseim Finantsinspektsiooni järelevalve all olevatest sektoritest.

Samal ajal on investeerimisühingute regulatsioon oma keerukuse poolest võrdväärne pankade omaga, ehkki investeerimisühingute tegevusloa võimalused on pankadega võrreldes oluliselt piiratud. Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus (EBA) on aga välja töötamas investeerimisühingute kapitaliregulatsiooni lihtsustavat reformi, mille tulemusena võib sektori populaarsus suureneda.

Klientide varade maht, mida siinsed investeerimisühingud haldavad, suurenes teise kvartaliga 13% võrra, ning saavutas taas ühe miljardi euro piiri. Kuna investeerimisühingud tegutsevad enamasti piiriüleselt, siis kuulusid enam kui 99% klientide varadest mitteresidentidest klientidele.

Investeerimisühingute endi varade maht vähenes kvartaliga 6%, 46 miljoni euroni. Nende varad koosnevad peamiselt likviidsetest vahenditest ja laenudest klientidele.

Investeerimisühingute avatud aktsia-, valuuta- ja kaubariski positsioonide absoluutväärtuste summa ulatus teises kvartalis 96 miljoni euroni, suurenedes kvartaliga 4,4 korda (esimeses kvartalis langes 3,8 korda). Avatud kauplemispositsioonide summa moodustas 239% investeerimisühingute omavahenditest, seejuures andis 74% tururiskiga positsioonidest valuutarisk. Niivõrd suuremahuliste positsioonide tõttu võib risk väga kiiresti ja suures ulatuses realiseeruda. Sektor kandis teises kvartalis valuutakursside erinevustelt 1,2 miljonit eurot kahjumit.

Samal ajal teenisid investeerimisühingud teises kvartalis 1,2 miljonit eurot kasumit, mis on esimese kvartali kasumiga võrreldes samal tasemel. Esimesel poolaastal teeniti seega 2,4 miljonit eurot kasumit ning võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvas poolaasta kasum 4 korda.

Netotulu teeniti teises kvartalis 4,7 miljonit eurot ehk 8% vähem kui esimeses kvartalis. Esimesel poolaastal koguti netotulusid kokku 9,8 miljonit eurot, 3% vähem kui aasta tagasi. Kuigi sektor teenis investeerimisteenuste müügilt esimesel poolaastal 11,6 miljonit eurot netoteenustasutulu ehk 15% rohkem kui eelmisel aastal samal ajal, kanti selle aasta teises kvartalis erakorralist kahjumit valuutakursside erinevustelt. Seega kokkuvõttes oli investeerimisühingute tulubaas väiksem kui aasta tagasi.

Kõik investeerimisühingud täitsid likviidsuskattekindluse (LCR) nõuet piisava varuga: sektori keskmine näitaja oli 141%.

Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv kerkis teises kvartalis 32%lt 33%ni. See suhtarv näitab, kui palju hoiavad investeerimisühingud omavahendeid omandatud riskipositsioonide suhtes.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Investeerimisühingute peamiseks riskiks on suure tururiski võtmisele ülesehitatud ärimudelid. Suure võimenduse tõttu on isegi väike vapustus finantsturgudel võimeline lühikese aja jooksul suuri kahjumeid tekitama, mistõttu on aktiivne riskijuhtimine väga oluline.
- Eestis tegutsevad investeerimisühingud osutavad investeerimisteenuseid peamiselt väljaspool Eestit ning nende klientideks on enamjaolt mitteresidendid. Mitteresidentidest klientide varade hoidmise ning keerukate ja kõrge sagedusega tehingute vahendamisega kaasnevad aga vastavad riskid.
- Tulenevalt investeerimisühingute riskiprofiilist on Finantsinspeksioon investeerimisühingutele kehtestanud täiendavad kapitalinõuded: keskmine omavahendite suhtarv peab olema ca 19%, mis on regulatiivsest nõudest 1,7 korda suurem.